

Transforensische psychiatrie

Een nieuw zorgdomein en een nieuw onderzoeksgebied

23 januari 2020

Samen werken aan Zorg
en Veiligheid

Prof. dr. Joost à Campo

Centrum
Forensisch
Psychiatrische
Zorg

onderdeel van Mondriaan

Reguliere psychiatrie

- De focus op de stoornis en de behandeling

Forensische psychiatrie

- De focus op het delict en delict-preventie

De kloof

- Het niemandsland tussen reguliere en forensische zorg

Krantenkop NRC

Steekincident Den Haag

VERWARDE PERSONEN

Geschipper met Malek F. liep fout af

Politie en corporaties waarschuwden al dat veel ggz-patiënten aan hun lot worden overgelaten. Zo ook Malek F., die drie mensen neerstak.

Centrum
Forensisch
Psychiatrische
Zorg

onderdeel van Mondriaan

Krantenkop De Telegraaf

Moord Borst blijft 'goddelijke opdracht'

De Telegraaf, door Saskia Belleman, 15-02-2017

Centrum
Forensisch
Psychiatrische
Zorg

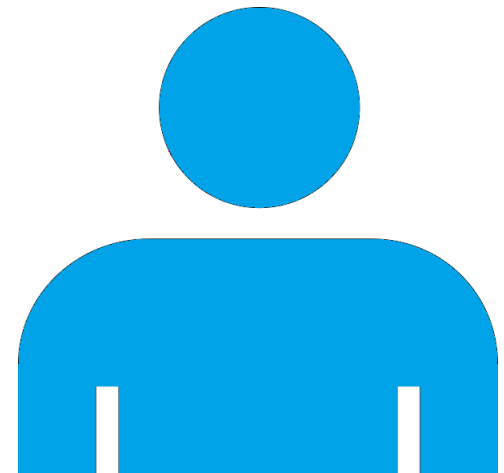
onderdeel van Mondriaan

Krantenkop NRC

‘Psychiatrie kan ex-gevangenen niet aan’

Profiel regulier gedwongen opgenomen patiënt

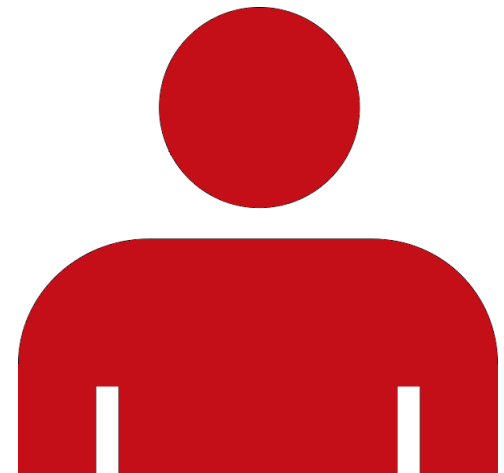
- Ernstige waarnemings-, denk-, stemmings- en/of gedragsstoornis
- Gevaar (voor zichzelf of derden)

Profiel klinische forensische patiënt

- Ernstige waarnemings-, denk-, stemmings- en/of gedragsstoornis
- Gevaar voor derden (orde, veiligheid in maatschappij)

Toebedeling patiënt aan reguliere dan wel forensische zorgdomein in hoge mate arbitrair

- Het doen van aangifte maakt orde-verstorend gedrag tot delictgedrag

Blauw of Wit

- Politie of dokter, een kwestie van toeval?

VONNIS

Vernieler van monument Nicky wordt opgenomen

door **onze verslaggeefster**

MAASTRICHT - De vernieler van het monument ter nagedachtenis aan de vermoorde Nicky Verstappen op de Brunssummerheide wordt opgenomen in een psychiatrisch ziekenhuis. De rechtbank acht Eric A. ontoerekeningsvatbaar; hij heeft geen besef van de impact van zijn daden, en de kans op herhaling is groot. Het vonnis is conform de eis van het Openbaar Ministerie.

VERDACHTE

Molotovcocktail tegen ruit politie

MAASTRICHT - Justitie verdenkt Tom R. (40) uit Landgraaf ervan dat hij op 5 september een brandende molotovcocktail tegen een ruit van het politiebureau in Landgraaf heeft gegooid en het bureau zo in brand wilde steken. R. zat hiervoor aanvankelijk in voorlopige hechtenis in de Geerhorst maar is vanwege zijn psychische toestand overgebracht naar Mondriaan. De zaak is aangehouden in afwachting van psychische onderzoeken.

Dinsdag 29 april 2014 www.limburger.nl

regio

ONDERZOEK Schizofreen en hallucinaties

Noodkreet vader in rechtbank na messteek zoon

door Nick Bruls

MAASTRICHT - Een vader uit Nuth heeft gisteren in de rechtbank van Maastricht gesmeekt om opname van zijn zoon T. in een psychiatrische kliniek. Op 21 november vorig jaar mishandelde T. zijn vader op het moment dat de 23-jarige beheerst werd door hallucinaties en stemmen in zijn hoofd. Hij sloeg hem en stak hem met een mes.

De vader zegt zijn zoon deze daden niet kwalijk te nemen. „Hij kan er niks aan doen dat hij schizofreen is. Het overkomt hem. De aanval heeft impact gehad op het le-

den regelmatig met hun zoon. Ook op 21 november. Toen T. zijn telefoon opnam, bleek hij al in de achtertuin bij zijn vader en moeder te staan. Pa ging naar hem toe en T. vloog hem aan, omdat 'stemmen zeiden dat hij ernstige dingen met me had gedaan'. T. sloeg en stak zijn vader met een mes dat hij eerder uit de keuken van zijn ouders had gepakt.

Sindsdien zit de jongeman in het Amsterdamse Pieter Baan Centrum (PBC). Het gaat beter met hem. T. is er onderzocht door een psychiater, die concludeerde dat hij ontoerekeningsvatbaar was op het

Veel regulier gedwongen opgenomen
patiënten vertonen disruptief
(pre)delict-gedrag doch blijven
verstoken van een forensisch
behandelaanbod

Goethals & Van Marle, 2009

- Een meerderheid van de forensische patiënten was eerder in contact met de reguliere GGZ en werd niet adequaat behandeld

Het probleem

- De schizis tussen reguliere en forensische zorg is nog steeds te groot
- De regulier gedwongen opgenomen patiënt met ordeverstoring gevaarlijk (pre)delict-gedrag kan teams ontwrichten en verder criminaliseren

De oplossing

- Kijk naar pathologie, gedragsrepertoire en zorgbehoefte onafhankelijk van het soort rechtelijke titel (straf-, dan wel civielrechtelijk)
- Durf “doorheen de rechtelijke titel” te kijken

Transforensische psychiatrie

- De *Missing Link*
- De brug tussen reguliere en forensische zorg

**Reguliere
Zorg**

**Forensische
Zorg**

**Transforensische
psychiatrie**

Een kluwen van belangen

- Patiënt
- Familie
- Behandelteam
- PVP
- Wetgever
- Inspectie
- Werkgever
- Publieke opinie

Een Tranforensische klinische setting als nieuw zorgproduct

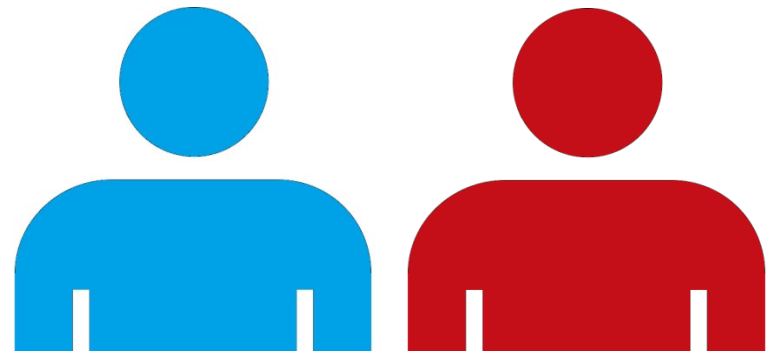
- Een lacune in de zorg opgelost
- Een ventiel voor de reguliere zorgaanbieders
- Een antwoord op een maatschappelijk probleem

Voor wie

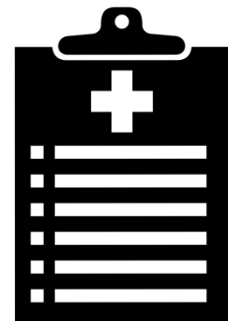
- Mensen met ernstige psychopathologie
- Met externaliserend disruptief gedrag
- Binnen het kader van een civielrechtelijke dwangopname (klinisch)

Aanbod

- Een toepassing van de forensische behandelmodules op de regulier gedwongen opgenomen patiënt met ontwrichtend (pre)delict-gedrag
- Een ultieme behandel poging voor de duur van gemiddeld 6 maanden
- Verwijzer blijft betrokken en neemt zorg ook weer over

Ambulant

- Transforensisch ACT (Assertive Community Treatment)
- Transforensische polikliniek

Profiel ambulante transforensische patiënt

- Alle mogelijke psychopathologie en daaruit voortvloeiend potentieel delictgedrag
- Geen reclasseringstoezicht
- Verwijzing meestal uit eerste lijn
- Verwijzing via alle mogelijke zorgaanbieders binnen de GGZ

Het grote voordeel

- Op- en afschalen naar believen
- Alles binnen dezelfde organisatie en rechtspersoon

Behandeleffectmeting klinisch

Metingen bij opname en ontslag:

- Risicofactoren voor geweld
  - HCR-20^{v3}
- Beschermende factoren voor geweld
  - SAPROF
- Geestelijke gezondheidstoestand en sociaal functioneren
  - HoNOS

Voorlopige resultaten ($N = 61$)

- Reductie in risico op gewelddadig gedrag
  - HCR-20^{v3} oordeel
    - Afname risico ($p < .01$, Cohen's $d = .33$)
  - SAPROF oordeel
    - Toename beschermende factoren ($p < .001$, Cohen's $d = .73$)
    - Afname risicofactoren ($p < .001$, Cohen's $d = .50$)
- Verbetering gezondheidstoestand en sociaal functioneren
  - HoNOS score
    - Afname psychiatrische problematiek ($p < .001$, Cohen's $d = .51$)
- Verwijzingen uit het hele land houden aan

Ambitie

- Start onderzoeksprogramma “monitoring en preventie van externaliserend probleemgedrag” samen met Prof. dr. Henk Nijman, expert op het gebied van “agressie binnen de psychiatrie”
- Uitbreiding klinisch zorgaanbod in beddenaantal
- Transforensisch Beschermd Wonen

Routinematige dataverzameling voor het onderzoeksprogramma

- De basis van de dataverzameling wordt gevormd door wekelijkse scoring van de Social Dysfunction and Aggression Scale (**SDAS**)
- Incidenten van zelfbeschadigend gedrag worden in kaart gebracht aan de hand van de Self-Harm Scale (**SHS**)
- Dagdagelijkse vaardigheden van patiënten en beperkingen hierin worden eenmalig in kaart gebracht aan de hand van de Adaptieve Vragenlijst Verstandelijke Beperking (**AVVB**)

Transforensische Zorg, op het snijvlak tussen strafrecht en hulpverlening

- Keuzeblok in de Master Forensica, Criminologie en Rechtspleging van de Faculteit der Rechtsgeleerdheid, Universiteit Maastricht

Centrum
Forensisch
Psychiatrische
Zorg

onderdeel van Mondriaan

Oproep

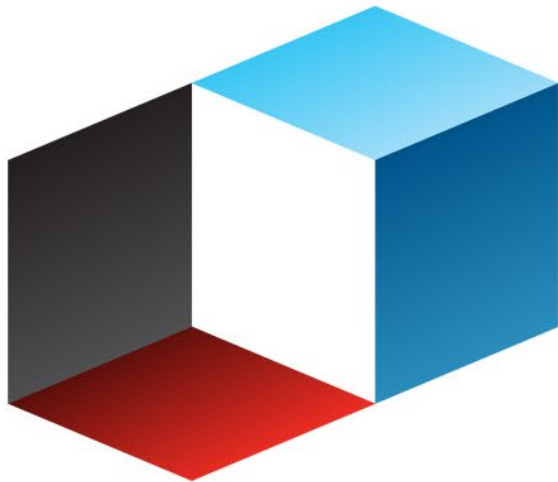
Denk en werk transforensisch!

Centrum
Forensisch
Psychiatrische
Zorg

onderdeel van Mondriaan

Trans Forensische **Psychiatrie**